

Riktlinjer för godkännande av enskild som huvudman för förskola och pedagogisk omsorg

Sektorn för lärande och bildning
Diarienummer: FN-0008/2024

Riktlinjer för godkännande av enskild som huvudman för förskola och pedagogisk omsorg

Titel: Riktlinjer för godkännande av enskild som huvudman för förskola och pedagogisk omsorg

Författare: Sektor för lärande och bildning

Omslagsbild: Lars Lisasson

Grafisk form: ETC Kommunikation AB

Tryckeri: Modin

ISBN: [\[Klicka här och skriv\]](#)

© Sundbybergs stad

Östra Madenvägen 4 · 172 92 Sundbyberg

08-706 80 00 · info@sundbyberg.se · www.sundbyberg.se

Förord

Det framgår i 2 kap. 5 § skollagen (2010:800) att enskilda efter ansökan får godkännas som huvudmän för förskola. Vidare framgår att godkännande ska lämnas om den enskilde uppfyller vissa i skollagen angivna krav. Liknande bestämmelser finns i 25 kap. 10 § skollagen när det gäller godkännande av enskilda som huvudmän för pedagogisk omsorg. Godkännande ska lämnas av den kommun där verksamheten ska bedrivas. Av 26 kap. 4 § skollagen framgår vidare att en kommun har tillsynsansvar över fristående förskolor och pedagogisk omsorg vars huvudman kommunen har godkänt.

I Sundbybergs stad är det förskolenämnden som fattar beslut om godkännande av enskilda som huvudmän för fristående förskolor och pedagogisk omsorg, och som ansvarar för tillsyn av dessa verksamheter. För tillsynen gäller 26 kap. skollagen (2010:800) och riktlinjer för tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg i enskild regi. Det är tjänstepersoner på sektorn för lärande och bildning som handlägger ärenden om godkännande och tillsyn samt bereder förslag till beslut av förskolenämnden.

Riktlinjer för godkännande av enskild som huvudman för förskola och pedagogisk omsorg i Sundbybergs stad beskriver övergripande de villkor, krav och rutiner som gäller för godkännande och rätt till bidrag för fristående förskola och fristående pedagogisk omsorg i Sundbybergs stad. Riktlinjerna ersätter ”Riktlinjer för godkännande av förskola samt pedagogisk omsorg med enskild huvudman” den 28 februari 2022, diarienummer FN-0106/2021.

Innehåll

1	Allmänt om godkännande	7
1.1	Ansökan om godkännande	7
1.2	Avgift för ansökan om godkännande	8
1.3	Kontroll av lokaler	8
1.4	Tid för handläggning och uppstart av verksamhet	8
2	Godkännande av enskild huvudman för fristående förskola.....	9
2.1	Ägar- och ledningsprövning	9
2.2	Påtagliga negativa följder	11
2.3	Konfessionell inriktning	12
2.4	Öppenhetskravet	12
2.5	Överklagande	12
2.6	Prövning av befintliga huvudmän	12
2.7	Bidrag till verksamheten	13
2.8	Överklagande	13
3	Godkännande av enskild som huvudman för pedagogisk omsorg som erbjuds i stället för förskola.....	13
3.1	Förutsättningar för godkännande	14
3.2	Ägar- och ledningsprövning	14
3.3	Påtagliga negativa följder	16
3.4	Öppenhetskravet	16
3.5	Avgifter	17
3.6	Övriga krav för godkännande	17
3.7	Bidrag till verksamheten	17
3.8	Överklagande	18

1 Allmänt om godkännande

Enskilda får enligt skollagens bestämmelser efter ansökan godkännas som huvudmän för förskola och pedagogisk omsorg. Med enskild huvudman avses verksamhet som har annan huvudman än kommunen.

Huvudmannen är ansvarig för att den verksamhet som bedrivs genomförs i enlighet med bestämmelser i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen samt de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. Ett annat viktigt styrdokument är läroplan för förskolan (Lpfö 18). Läroplanen för förskolan är vägledande även för pedagogisk omsorg.¹ Det är därför viktigt att huvudmannen för fristående förskola såväl som huvudmannen för pedagogisk omsorg säkerställer att personalen är förtrogen med innehållet i såväl förskolans läroplan som skollagens bestämmelser.

Skolverkets allmänna råd för måluppfyllelse i förskolan och Skolverkets allmänna råd för pedagogisk omsorg beskriver hur ansvariga för och anställda i verksamheten kan arbeta för att uppnå skollagens krav. De allmänna råden är stöd för huvudmannen och syftar till att påverka utvecklingen i en viss riktning och till att främja en enhetlig rättstillämpning. Råden bör därför följas om inte enskilda huvudmän handlar på ett annat sätt som gör att kraven i bestämmelserna uppfylls.

När det gäller fristående förskola stadgar skollagen att huvudmannen ska utse en skolchef som ska biträda huvudmannen med att se till att de föreskrifter som gäller för utbildningen följs i huvudmannens verksamhet inom skolväsendet. Krav på skolchef finns inte för pedagogisk omsorg eftersom denna verksamhetsform inte utgör en del av skolväsendet.²

En prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen ska göras inom ramen för handläggningen av ett ärende om godkännande.

1.1 Ansökan om godkännande

Ansökan om godkännande för fristående förskola och pedagogisk omsorg ska göras på en särskild ansökningsblankett som finns på stadens webbplats. I ansökningsblanketten anges de handlingar som ska bifogas. För att en ansökan ska anses vara komplett, ska den vara undertecknad av behörig firmatecknare, samtliga frågor ska som regel vara besvarade och alla bilagor ska ha skickats in. I

---

¹ Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet, prop. 2009/10:165 s. 527

² Skollagen 1 kap. 1 §

Riktlinjer för godkännande av enskild som huvudman för förskola och pedagogisk omsorg

ansökningshandlingarna ska huvudmannen bland annat redovisa förskolans eller den pedagogiska omsorgens verksamhetsidé, inriktning, värdegrund och målsättning samt verksamhetens planerade organisation och tidpunkt då verksamheten planeras starta.

1.2 Avgift för ansökan om godkännande

En ansökan om nyetablering av en fristående förskola, om utökning eller förändring av ett befintligt godkännande samt en ansökan avseende godkännande för utökning av antal förskoleplatser är förenad med en avgift. En prövning av ansökan görs först när ansökan är fullständig och ansökningsavgiften har betalats. Avgift tas ut även om ansökan om godkännande inte beviljas.³

Ett nytt godkännande krävs vid byte av huvudman, byte av lokal eller flytt av verksamheten inom en fastighet, utökning av det totala antalet platser vid lokalförändring eller andra förändringar i verksamheten som bedöms väsentliga. Utökning av antal barn i befintlig lokal kan ansökas om löpande under året och handläggs löpande.

1.3 Kontroll av lokaler

Inom ramen för en prövning av godkännande av en enskild som huvudman för en fristående förskola eller pedagogisk omsorg genomför tjänstepersoner på sektorn för lärande och bildning ett besök i de lokaler där den planerade verksamheten ska bedrivas. Om den planerade verksamhetens lokaler inte är färdigställda och att ett besök därmed inte är möjligt att genomföra kan ett godkännande ändå lämnas, om alla förutsättningar i övrigt är uppfyllda. Ett beslut om godkännande ska i sådana fall förses med villkor om att lokalerna måste vara färdigställda och ändamålsenliga för bedrivande av verksamhet innan dess att verksamheten får starta upp.

1.4 Tid för handläggning och uppstart av verksamhet

Handläggningstiden för beslut om godkännande är cirka fyra månader för en ansökan om nyetablering och börjar räknas från det att komplett ansökan och avgift för nyetablering har tagits emot. Handläggningstiden vid förändringar i befintlig verksamhet är cirka två månader och räknas från det att avgift har tagits emot.

I ett beslut om godkännande ska den tidpunkt som utbildningen eller verksamheten senast ska starta anges.⁴ Beslutet ska som huvudregel

---

³ Förskolenämndens beslut om avgifter vid tillståndsprövning för fristående förskolor daterat den 7 februari 2020, FN-0002/2020. Avgifterna fastställda av kommunfullmäktige den 27 april 2020, § 147, KS-0107/2020.

⁴ Skolförordningen (2011:185) 2 kap. 4 §

Riktlinjer för godkännande av enskild som huvudman för förskola och pedagogisk omsorg

återkallas om verksamheten inte har startat senast två år efter den första tidpunkt som godkännandet avser eller verksamheten i annat fall inte har bedrivits under en sammanhängande tid av två år.⁵ Om beslutet återkallas behöver en ny ansökan om godkännande göras och då tas ny avgift ut.

2 Godkännande av enskild huvudman för fristående förskola

Enskilda får efter ansökan godkännas som huvudmän för förskola av den kommun där utbildningen bedrivs. Godkännande ska lämnas om den enskilde huvudmannen uppfyller vissa i skollagen uppställda krav avseende bland annat insikt, ekonomiska förutsättningar och lämplighet, vilket kommunen kontrollerar i en ägar- och ledningsprövning.

Förskolenämnden gör en individuell prövning av ansökan om godkännande för fristående förskola. Nämndens prövning präglas av objektivitet, likvärdighet och rättssäkerhet. Vidare beaktas principen om likabehandling.

Godkännanden för fristående förskola är adressbundna, vilket innebär att godkännande lämnas för en specifik lokal.

2.1 Ägar- och ledningsprövning

När huvudmannen är en juridisk person ska prövningen sammantaget avse följande personer; den verkställande direktören och andra som genom en ledande ställning eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande över verksamheten, styrelseledamöter och styrelsesuppleanter, bolagsmännen i kommanditbolag eller andra handelsbolag, och personer som genom ett direkt eller indirekt ägande har ett väsentligt inflytande över verksamheten.⁶ Med väsentligt inflytande över verksamheten avses som huvudregel ett ägande om minst tio procent av det röstberättigade aktiekapitalet.⁷

2.1.1 Insikt

Det är flera krav som ska vara uppfyllda enligt skollagen. Ett krav handlar om att huvudmannen genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kravet på insikt innebär att det i huvudmannens ägar- och ledningskrets ska finnas personer med kompetens gällande de föreskrifter som styr

⁵ Skollagen 26 kap. 14 c §

⁶ Skollagen 2 kap. 5 a §

⁷ Ökade tillståndskrav och särskilda regler för upphandling inom välfärden, Prop. 2017/18:158 s. 48.

Riktlinjer för godkännande av enskild som huvudman för förskola och pedagogisk omsorg

verksamheten, till exempel skollagstiftning, arbetsrätt, arbetsmiljörätt och de ekonomiska regelverk som styr den juridiska personen. Det räcker med en samlad kompetens inom ägar- och ledningskretsen, varje enskild person behöver alltså inte ha den insikt som krävs. Det är däremot inte tillräckligt att huvudmannen har tillgång till personal med motsvarande kompetens utan insikten ska finnas i huvudmannens ägar- och ledningskrets.⁸

2.1.2 Ekonomiska förutsättningar

Ett annat i skollagen uppställt krav är att huvudmannen har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. När det gäller kravet på att huvudmannen ska ha ekonomiska förutsättningar så riktar detta krav in sig på huvudmannens förutsättningar. Det är inte ägar- och ledningspersonernas privata ekonomi som avses. Däremot kan en ekonomisk misskötsamhet hos enskilda personer i ägar- och ledningskretsen ha betydelse för bedömningen av lämpligheten som är en annan del av prövningen.

Kravet på att huvudmannen ska ha ekonomiska förutsättningar gäller under hela den tid då verksamheten bedrivs. I kravet ligger att verksamheten ska bedrivas på ett sätt som innebär att den bär sina kostnader och att det finns ekonomiskt utrymme för nödvändiga investeringar. Om huvudmannen ingår i en koncern beaktas även koncernens ekonomi.

2.1.3 Lämplighet

Det krävs vidare att huvudmannen i övrigt bedöms lämplig. Kravet på att den enskilde huvudmannen ska bedömas lämplig omfattar såväl de personer som ingår i huvudmannens ägar- och ledningskrets, som den juridiska personen i sig. Vid lämplighetsbedömningen ska viljan och förmågan att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna, laglydnad i övrigt och andra omständigheter av betydelse beaktas. Ekonomisk skötsamhet är en aspekt som ska vägas in, det vill säga att de uppräknade personerna skött redovisning, betalning av skatter och arbetsgivaravgifter med mera eller om de exempelvis varit föremål för konkurs eller näringsförbud. Brottslighet av förmögenhetsrättslig karaktär liksom begångna vålds- och sexualbrott är något som också kan vägas in i prövningen.

Om företrädarna tidigare drivit en verksamhet vars godkännande har återkallats eller att kommunen i samband med sin tillsyn funnit allvarliga brister i verksamheten kan också det påverka bedömningen av företrädarnas lämplighet. Var och en inom ägar- och ledningskretsen

---

⁸ Ökade tillståndskrav och särskilda regler för upphandling inom välfärden, Prop. 2017/18:158 s. 121 f.

Riktlinjer för godkännande av enskild som huvudman för förskola och pedagogisk omsorg

ska bedömas som lämplig. Det räcker att en person inom ägar- och ledningskretsen bedöms som olämplig för att lämplighetskravet inte ska anses uppfyllt. Även den juridiska personen ska uppfylla lämplighetskravet. Den juridiska personen kan bedömas olämplig om det exempelvis finns tecken på bulvanförhållanden eller att huvudmannen inte lever upp till de så kallade demokrativillkoren.⁹

2.1.4 Utökade krav på lämplighet – demokrativillkoren

Tidigare har prövningen av lämplighet endast omfattat de fysiska företrädarna för en juridisk person, det vill säga ägar- och ledningskretsen, men från den 2 januari 2023 omfattas även den juridiska personen i lämplighetsbedömningen. En sökande ska inte anses som lämplig enligt ovan beskriven lämplighetsprövning om det finns en risk för att barn i den verksamhet som ansökan avser kommer att utsättas för våld, tvång eller hot, diskriminering eller kränkande behandling eller påverkan som har till syfte att motarbeta grundläggande fri- och rättigheter eller det demokratiska styrelseskicket.¹⁰ En sådan risk kan enligt förarbetsuttalanden till exempel föreligga om sökanden i sociala medier eller på företagets webbplats har gett uttryck för så starka positiva åsikter om våldsanvändning eller diskriminering att det bedöms finnas en risk för att sökanden i den kommande verksamheten rekryterar personal med samma åsikter.¹¹

2.1.5 Underlag för bedömning i ägar- och ledningsprövningen

Som underlag för prövningen av insikt kan sektorn för lärande och bildning, som handlägger ärenden om godkännande, begära att huvudmannen skickar in bevis på genomförda utbildningar, arbetsintyg, certifikat med mera. Som underlag för bedömning av ekonomiska förutsättningar samt lämplighet kan sektorn bland annat komma att hämta in uppgifter från Polismyndigheten, Bolagsverket, Kronofogdemyndigheten, Skatteverket och företag som erbjuder kreditupplysningar.

2.2 Påtagliga negativa följder

För att godkännande ska lämnas krävs, utöver det som anges ovan om ekonomiska förutsättningar och ägar- och ledningsprövningen, att utbildningen inte innebär påtagliga negativa följder på lång sikt för den

---

⁹ Tydligare krav på fristående förskolor, skolor och fritidshem med konfessionell inriktning, Prop. 2021/22:157, s. 71 f. och s. 119

¹⁰ Skollagen 2 kap. 5 b §

¹¹ Tydligare krav på fristående förskolor, skolor och fritidshem med konfessionell inriktning, prop. 2021/22:157, s. 120

Riktlinjer för godkännande av enskild som huvudman för förskola och pedagogisk omsorg

del av skolväsendet som anordnas av det allmänna i den kommun där utbildningen ska bedrivas.¹²

2.3 Konfessionell inriktning

Det är möjligt för en fristående huvudman att i sin förskola bedriva utbildningen med konfessionell inriktning. Detta förutsätter att huvudmannen i sin ansökan anger att den sökta verksamheten ska ha en konfessionell inriktning. Däremot behöver huvudmannen inte ange vilken konfessionell inriktning.¹³ De konfessionella inslagen får bara förekomma i begränsad omfattning och vid sådana tillfällen som huvudmannen skriftligen informerat barnens vårdnadshavare om.¹⁴

2.4 Öppenhetskravet

Varje fristående förskola ska vara öppen för alla barn som ska erbjudas förskola. Kommunen där förskolan är belägen kan dock i vissa fall medge undantag från detta krav med hänsyn till verksamhetens särskilda karaktär. Sådana undantag kan avse exempelvis att en fristående förskola får begränsa sin verksamhet till barn vilkas föräldrar är medlemmar i ett föräldrakooperativ eller till barn till anställda hos ett visst företag. Det kan också vara fråga om en fristående förskola som särskilt riktar sig till barn som är i behov av särskilt stöd.¹⁵

2.5 Överklagande

Ett beslut om godkännande av enskild som huvudman för fristående förskola får överklagas till allmän förvaltningsdomstol enligt 28 kap. 5 § p. 1 skollagen.

2.6 Prövning av befintliga huvudmän

En huvudman som är godkänd att bedriva förskoleverksamhet är skyldig att löpande säkerställa att kraven på erfarenhet och insikt samt lämplighet är uppfyllda inom ägar- och ledningskretsen. Huvudmannen behöver också löpande säkerställa att det finns ekonomiska förutsättningar att bedriva verksamheten.

En befintlig huvudman som gör förändringar inom ägar- och ledningskretsen är skyldig att anmäla detta till sektorn för lärande och bildning inom en månad efter förändringen. Sektorn prövar då om huvudmannen alltjämt genom erfarenhet eller på annat sätt har

---

¹² Skollagen 2 kap. 5 § 5 st.

¹³ Skollagen 1 kap. 7 §, 2 kap. 5 och 5 c §§

¹⁴ Skollagen 2 kap 7 c §

¹⁵ Skollagen 8 kap. 18 §, Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och Trygghet, prop. 2009/10:165, s. 716 f.

Riktlinjer för godkännande av enskild som huvudman för förskola och pedagogisk omsorg

förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten samt att tillkommande personer i övrigt bedöms lämpliga. En prövning av ägar- och ledningskretsen kan även genomföras vid ordinarie tillsyn av verksamheten.

En blankett för att anmäla förändringar finns tillgänglig på Sundbyberg stads webbplats.

2.7 Bidrag till verksamheten

Enskild som godkänts som huvudman för förskola enligt 2 kap. 5 § skollagen har rätt till bidrag från ett barns hemkommun. Bidraget består av ett grundbelopp och i vissa fall av ett tilläggsbelopp. Bidragsskyldigheten gäller bara i den omfattning som barnet ska erbjudas förskola enligt 4-7 §§ skollagen. Vidare är hemkommunen inte skyldig att betala tilläggsbelopp för ett barn, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.¹⁶

Grundbeloppet ska bestämmas efter samma grunder som hemkommunen tillämpar vid fördelning av resurser till förskola i egen regi. Efter godkännande betalas bidrag enligt i budget fastställd ersättningsmodell med ett belopp per barn folkbokfört i Sundbybergs stad.

Om barn från annan kommun än Sundbybergs stad tas emot i den verksamhet som ansökan avser, söks bidrag för dessa barn hos barnens hemkommun.

2.8 Överklagande

Kommunens beslut om rätt till bidrag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.¹⁷

3 Godkännande av enskild som huvudman för pedagogisk omsorg som erbjuds i stället för förskola

Från och med den 1 januari 2023 infördes nya regler i skollagen som bland annat innebär att enskilda huvudmän för pedagogisk omsorg ska vara lämpliga och godkännas av kommunen på samma sätt som redan gäller för huvudmän för fristående förskolor. Även före lagändringarna

---

¹⁶ Skollagen 8 kap. 21-24 §§

¹⁷ Skollagen 28 kap. 5 § p. 2

Riktlinjer för godkännande av enskild som huvudman för förskola och pedagogisk omsorg

gällde att det för bedrivande av verksamheten ska finnas personal med sådan utbildning eller erfarenhet att barnets behov av omsorg och en god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses. I och med de nya reglerna har det därtill införts ett krav på att huvudmannen ska se till att personalen som har hand om omsorgen ges möjlighet till kompetensutveckling. De nya reglerna innebär också ett förtydligande om att verksamheten i pedagogisk omsorg ska förbereda barnen för utbildning inom skolväsendet. Vidare införs genom de nya reglerna krav på att huvudmannen bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete.¹⁸

Pedagogisk omsorg är ett alternativ till förskola eller fritidshem och vänder sig till barn i åldern 1–12 år. Pedagogisk omsorg har ett uppdrag som liknar det som förskolan respektive fritidshemmet har, men ingår trots detta inte i skolväsendet utan benämns istället som ”annan pedagogisk verksamhet” och finns reglerat i 25 kapitlet i skollagen. Den vanligaste formen av pedagogisk omsorg är familjedaghem, det vill säga verksamheter som huvudsakligen bedrivs i det egna hemmet av en i dagligt tal kallad ”dagmamma” som idag utgör 93 procent av all pedagogisk omsorg.¹⁹ Även om pedagogisk verksamhet bedrivs i hemmet ska verksamheten bedrivas i ändamålsenliga lokaler i grupper med en lämplig sammansättning och storlek, vilket kontrolleras inför ett beslut om godkännande.

3.1 Förutsättningar för godkännande

Enskild får efter ansökan godkännas som huvudman för pedagogisk omsorg av den kommun där utbildningen bedrivs. Godkännande ska lämnas om den enskilde huvudmannen uppfyller vissa specifika i skollagen uppställda krav. Dessa redovisas nedan under respektive rubrik. Att dessa krav är uppfyllda kontrollerar kommunen i en ägar- och ledningsprövning.

Förskolenämnden gör en individuell prövning av ansökan om godkännande för pedagogisk omsorg. Nämndens prövning präglas av objektivitet, likvärdighet och rättssäkerhet. Vidare beaktas principen om likabehandling.

3.2 Ägar- och ledningsprövning

När huvudmannen är en juridisk person ska prövningen av om förutsättningarna i 25 kap. 10 § är uppfyllda sammantaget avse följande personer; den verkställande direktören och andra som genom en ledande ställning eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande

---

¹⁸ Stärkt kvalitet och likvärdighet i pedagogisk omsorg, Prop. 2021/22:78 s.4 ff.

¹⁹ Ibid. s. 11

Riktlinjer för godkännande av enskild som huvudman för förskola och pedagogisk omsorg

över verksamheten, styrelseledamöter och styrelsesuppleanter, bolagsmännen i kommanditbolag eller andra handelsbolag, och personer som genom ett direkt eller indirekt ägande har ett väsentligt inflytande över verksamheten. Med väsentligt inflytande över verksamheten avses som huvudregel ett ägande om minst tio procent av det röstberättigade aktiekapitalet.²⁰ Om verksamheten bedrivs av en fysisk person ska endast han eller hon prövas. Föreningar och stiftelser har inga ägare varför prövningen där som utgångspunkt kommer att omfatta styrelsen.²¹

3.2.1 Insikt i och förutsättningar att följa föreskrifter

Ett krav som ska vara uppfyllt för att godkännande ska lämnas är att den enskilde har insikt i och förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. Med insikt avses bland annat att huvudmannen är förtrogen med innehållet i de författningar som reglerar pedagogisk omsorg. Bestämmelsen utgår från att den som godkänns som huvudman är skyldig att följa samtliga föreskrifter som gäller för pedagogisk omsorg. Med föreskrifter avses samtliga gällande regler i lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter som gäller pedagogisk omsorg.

Huvudmannen ska till exempel ha insikt i föreskrifterna om att verksamheten ska bedrivas i grupper med en lämplig sammansättning och storlek samt i ändamålsenliga lokaler och huvudmannen ska ha förutsättningar att följa dessa föreskrifter. Detsamma gäller i fråga om att den som bedriver verksamheten har sådan utbildning eller erfarenhet att barnets behov av omsorg och en god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses.²²

Kraven på insikt och förutsättningar i 25 kap. 10 § skollagen behöver inte uppfyllas av var och en inom ägar- och ledningskretsen, det är tillräckligt att de gemensamt besitter erforderlig insikt och förutsättningar.²³

3.2.2 Lämplighet

Ytterligare ett krav för godkännande är att den enskilde i övrigt bedöms lämplig. Lämplighetsbedömningen liknar den som genomförs avseende enskild huvudman för förskola. Vid lämplighetsbedömningen ska viljan och förmågan att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna, laglydnad i övrigt och andra omständigheter av betydelse beaktas. I fråga om en juridisk person krävs att samtliga i huvudmannens ägar- och ledningskrets bedöms lämpliga. Det ska beaktas om sökanden

²⁰ Ökade tillståndskrav och särskilda regler för upphandling inom välfärden, Prop. 2017/18:158 s. 48.

²¹ Stärkt kvalitet och likvärdighet i pedagogisk omsorg, Prop. 2021/22:78 s. 55

²² Stärkt kvalitet och likvärdighet i pedagogisk omsorg, Prop. 2021/22:78 s. 54

²³ Ibid. s. 55

Riktlinjer för godkännande av enskild som huvudman för förskola och pedagogisk omsorg

exempelvis varit föremål för konkurs eller näringsförbud. I bedömningen ska hänsyn även tas till om det förekommit brottslighet i den verksamhet som sökanden tidigare bedrivit eller om denne själv har begått brott. Vid en bedömning av sökandes lämplighet bör misskötsamhet av mindre allvarlig art inte innebära något hinder, medan allvarliga eller upprepade mindre allvarliga förseelser kan medföra att den som prövas inte anses lämplig.²⁴

Om verksamheten ska bedrivas där någon som är 15 år eller äldre är folkbokförd kan en sökande inte anses lämplig utan att en registerkontroll har genomförts.²⁵

3.2.3 Underlag för bedömning i ägar- och ledningsprövningen
Som underlag för prövningen av insikt kan sektorn för lärande och bildning, som handlägger ärenden om godkännande, begära att huvudmannen skickar in bevis på genomförda utbildningar, arbetsintyg, certifikat med mera. Som underlag för bedömning av ekonomiska förutsättningar samt lämplighet kan sektorn bland annat komma att hämta in uppgifter från Polismyndigheten, Bolagsverket, Kronofogdemyndigheten, Skatteverket och företag som erbjuder kreditupplysningar.

3.3 Påtagliga negativa följder

Ett annat krav för godkännande handlar om att verksamheten inte innebär påtagliga negativa följder för kommunens motsvarande verksamhet för det fall att kommunen bedriver sådan.

3.4 Öppenhetskravet

För att godkännande ska lämnas krävs att verksamheten är öppen för alla barn som en kommun ska sträva efter att erbjuda motsvarande verksamhet. Detta gäller med undantag för barn vars hemkommun har beslutat att inte lämna bidrag för enligt 25 kap. 13 § andra stycket. Ytterligare ett undantag från öppenhetskravet kan medges om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens särskilda karaktär. I förarbeten till bestämmelsen anges att det till exempel kan vara rimligt att en flerfamiljslösning får begränsa sig till att ta emot barn från de ingående familjerna.²⁶

---

²⁴ Ibid. s. 56

²⁵ Skollagen 25 kap. 10 § 2 st.

²⁶ Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och Trygghet, Prop. 2009/10:165 s. 891

Riktlinjer för godkännande av enskild som huvudman för förskola och pedagogisk omsorg

3.5 Avgifter

Ytterligare ett krav för godkännande som skollagen ställer upp är att de avgifter som den enskilda huvudmannen tar ut för sin verksamhet inte får vara oskäligt höga.

3.6 Övriga krav för godkännande

Utöver ovan angivna krav för godkännande framgår också av 25 kap. 10 § skollagen att godkännandet att vara huvudman ska avse viss verksamhet på ett visst verksamhetsställe som bedöms lämpligt. Det innebär att verksamhetsstället ska vara knutet till en bestämd adress och bestämda lokaler. Om en verksamhet flyttar inom kommunen behöver kommunen bedöma om godkännandet kan kvarstå utifrån att de nya lokalerna är ändamålsenliga för verksamheten. Om lokalerna fortsatt kan anses vara ändamålsenliga i de fall det görs betydande ändringar, till exempel vid en ombyggnation, är en bedömning som får göras inom ramen för kommunens tillsyn. Att verksamhetsstället av kommunen ska bedömas som lämpligt avses vara kopplat till kravet i 7 § på att lokalerna ska vara ändamålsenliga för verksamheten.²⁷

Om en person som är 15 år eller äldre och är folkbokförd där den pedagogiska omsorgen ska bedrivas, ska denne på begäran av kommunen visa upp ett utdrag ur belastningsregistret. Utdraget ska vara högst ett år gammalt. Om ett registerutdrag inte visas upp kan en sökande inte anses lämplig.²⁸

För pedagogisk omsorg där vårdnadshavare till inskrivna barn arbetar i verksamheten kan tillsynsmyndigheten välja att tidsbegränsa tillståndet till att gälla för ett år med start från det datum som anges i beslutet. Tillståndet behöver därmed förnyas årligen genom ansökan och nytt godkännande. Med anledning av tidsbegränsningen ska ekonomisk kalkyl samt ekonomiskt utfall för föregående verksamhetsår, kvalitetsredovisning samt anställningsavtal för samtlig personal som har arbetat eller arbetar i verksamheten uppvisas vid ansökan. Annan relevant dokumentation av vårdnadshavarens sysselsättningsgrad kan komma att begäras in.

3.7 Bidrag till verksamheten

Enskild som godkänts som huvudman för pedagogisk omsorg enligt 25 kap. 10 § skollagen har rätt till bidrag från ett barns hemkommun. Bidraget består av ett grundbelopp och i vissa fall av ett tilläggsbelopp, med de begränsningar som uppställs i skollagen. Som exempel kan

²⁷ Stärkt kvalitet och likvärdighet i pedagogisk omsorg, Prop. 2021/22:78 s. 54

²⁸ Stärkt kvalitet och likvärdighet i pedagogisk omsorg, Prop. 2021/22:78 s.54

Riktlinjer för godkännande av enskild som huvudman för förskola och pedagogisk omsorg

nämns att hemkommunen endast är skyldig att lämna bidrag i den omfattning som den är skyldig att erbjuda förskola enligt 8 kap. Vidare är hemkommunen inte skyldig att lämna bidrag till fler än två huvudmän för samma barn eller till mer än en huvudman för pedagogisk omsorg för ett barn som också går i förskola. Ytterligare begränsningar i hemkommunens skyldighet att lämna bidrag finns i det fall att barn tas emot i enskild pedagogisk omsorg där deras vårdnadshavare arbetar och skyldigheten att betala tilläggsbelopp för ett barn i det fall betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.²⁹

Grundbeloppet ska bestämmas efter samma grunder som hemkommunen tillämpar vid fördelning av resurser till sin egen pedagogiska omsorg. Om kommunen inte tillhandahåller pedagogisk omsorg ska bidraget bestämmas efter vad som är skäligt med hänsyn till den enskilda verksamhetens innehåll och omfattning.

Efter godkännande betalas bidrag enligt i budget fastställd ersättningsmodell med ett belopp per barn folkbokfört i Sundbyberg.

Om barn från annan kommun än Sundbybergs stad tas emot i den verksamhet som ansökan avser, söks bidrag för dessa barn hos barnens hemkommun.

3.8 Överklagande

Kommunens beslut om rätt till bidrag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.³⁰

---

²⁹ Skollagen 25 kap. 11-14 §§

³⁰ Skollagen 28 kap. 5 § p. 2